

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van het K.A. te Zottegem

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	115238
	Instelling	K.A.
directeur		Isabelle TRUYEN
adres		Meerlaan 25 - 9620 ZOTTEGEM
telefoon		09-326.78.40
fax		09-326.78.48
e-mail		ka.zottegem@g-o.be
website/URL		http://www.kaz.be
	Bestuur van de instelling	113993 - Scholengroep 20 Geraardsbergen-Zottegem te GERAARDSBERGEN
adres		Papiermolenstraat 103 - 9500 GERAARDSBERGEN
	Scholengemeenschap	111633 - SG Geraardsb.-Brakel-Herzele-Zottegem te GERAARDSBERGEN
adres		Papiermolenstraat 103 - 9500 GERAARDSBERGEN
	CLB	114447 - CLB vh GO Oudenaarde te OUDENAARDE
adres		Eindrieskaai 11 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/10/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	06/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Gino Malfait
	Teamleden	Reginald Leper Marjan Meulewaeter Marie-Rose Van Nooten

Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Chemie en fysica in de tweede graad ASO, Economie, Latijn en Wetenschappen en in de derde graad ASO, Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde.....	8
4.2 Studierichting Humane wetenschappen in de tweede en de derde graad ASO	9
4.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste en derde graad	10
4.4 Studierichting Lichamelijke opvoeding en sport in de tweede graad TSO.....	11
4.5 Muzikale opvoeding	13
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer.....	14
5.2 Professionalisering	14
5.3 Materieel beleid	15
5.4 Welzijn	15
5.5 Curriculum	15
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
7.1 Wat doet de school goed?	17
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES.....	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

Het Koninklijk Atheneum van Zottegem kan goede resultaten voorleggen. Dit blijkt uit de gegevens over de attestering alsook uit de resultaten in het vervolgonderwijs. Vanuit het dynamisch beleid is ondermeer de aandacht versterkt voor het verzamelen van info over studieresultaten van oud-leerlingen. Daarnaast bevraagt de school deze leerlingen over hun ervaringen inzake de aansluiting met het hoger onderwijs. Deze acties dragen bij tot een toenemende reflectie over de outcomes. Op termijn wil men deze immers nog sterker aangrijpen voor het bijsturen van onderwijsleerprocessen. Deze belangrijke reflectie krijgt ook een verankering in het schoolwerkplan. Zo vormt het evalueren een hoeksteen van het schoolwerkplan, uitgewerkt in concrete doelen die zijn uitgezet over middellange of lange termijn.

Door regelmatig overleg en goede communicatie bouwt de schoolleiding een breed draagvlak uit voor het concretiseren van dit schoolwerkplan.

Naast het evaluatiebeleid vormt ook de professionalisering een ankerpunt binnen het schoolwerkplan. Deze beide items maakten deel uit van de focus van deze schooldoorlichting.

Het atheneum stelt de vakgroepwerking als brug tussen het evaluatiebeleid en de professionalisering. De school beschouwt de vakgroepen immers als interessante fora voor deskundigheidsbevordering.

De kwaliteit van de vakgroepen vertoont nog grote verschillen. Dit etaleert zich vooral in de graad van diepgang bij de leerplanstudie. Een beperkt aantal vakgroepen is al uitgebouwd tot een kritisch forum waar analyse van leerdoelen en het uitzetten van leerlijnen dé agendapunten vormen. De vakgroepen kunnen op dit vlak veel meer van elkaar leren dan tot op heden het geval is. De uitgewerkte visietekst per vakgroep biedt nog talrijke mogelijkheden en groeikansen. Een aantal vak- en studierichtingverslagen bieden meer info terzake.

De schoolleiding peilt via talrijke gesprekken met zowel individuele leraren als vakgroepen naar inspanningen en vorderingen van gemaakte afspraken over evalueren en professionalisering. Ook via de verdere verfijning van het leerlingvolgsysteem biedt de schoolleiding daartoe stimuli aan. De school heeft reeds behoorlijk geïnvesteerd in de uitbouw van het pedagogische luik van het elektronisch leerplatform. Het gebruik ervan, bijvoorbeeld als instrument voor de leerbegeleiding, kent verschillende snelheden in relatie tot de dynamiek van de vakgroep.

De schoolleiding is er zich van bewust dat het vervolg van dit groeiproces best gefaseerd gebeurt. Het daartoe gekozen tempo ligt nu vrij hoog. Het verdient daarom aanbeveling om bij de verdere groei in kwaliteit te waken over een haalbare snelheid.

De school heeft voor haar verdere ontwikkeling een aantal sterke troeven in handen. Het welbevinden van leerlingen en leraren over het samen werken, leren en leven op school is er één van. Ongetwijfeld heeft dit heel wat te maken met de goede kwaliteit van de brede en harmonische vorming.

Daarbij resulteren de dynamiek en de vitaliteit van het gevoerde schoolbeleid, gekoppeld aan de verdere groei van de school, in een zeker optimisme. Ook dit is ongetwijfeld een mooie troef voor de toekomst van het Koninklijk Atheneum van Zottegem.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Chemie
Fysica
Lichamelijke opvoeding
Muzikale opvoeding

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 2 ASO Humane wetenschappen
Graad 2 TSO Lichamelijke opvoeding en sport
Graad 3 ASO Humane wetenschappen

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.
- lokalennood.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Chemie en fysica in de tweede graad ASO, Economie, Latijn en Wetenschappen en in de derde graad ASO, Economie-wetenschappen, Economie-wiskunde, Latijn-wetenschappen, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor chemie en fysica worden zowel voor de basisvorming als de specifieke vorming op een degelijke manier bereikt.
- De school richt in de tweede en de derde graad extra lesuren wetenschappen² in. Deze lesuren worden kwaliteitsvol ingevuld met onder andere extra leerstof, leerlingenproeven en een onderzoeksopdracht.
- Bij de realisatie van de gemeenschappelijke eindtermen onderzoekend leren/leren onderzoeken is er nog een groeimarge. Er worden voldoende leerlingenproeven ingericht maar een leerlijn voor onderzoeks- en verslagvaardigheden is onvoldoende zichtbaar. De leerlingenproeven evolueren te weinig van gesloten naar meer open opdrachten. Leerlingen oefenen het stellen van een onderzoeksvraag weinig in tijdens de leerlingenproeven. De formulering van het doel van een leerlingenproef ontbreekt bij de meeste verslagen. Positief is de leerlijn voor grafische verwerking van de meetresultaten en grafische interpretatie.
- De specifieke eindtermen met betrekking tot onderzoekscompetentie in de pool Wetenschappen worden in voldoende mate gerealiseerd. Positief is dat de leraren erover waken dat er experimenteel onderzoek opgenomen wordt in de onderzoeksopdracht. Ook hier kan het leren stellen van de onderzoeksvraag een centralere plaats krijgen.
- Voor fysica in de derde graad is de opdracht wetenschap en techniek weinig uitdagend. De opdracht herleidt zich tot een eenvoudige internetzoekopdracht. Nochtans komen er tijdens de lessen en in de cursus voldoende waardevolle verwijzingen naar wetenschap en techniek voor.
- De vakgroep heeft meer dan gemiddeld aandacht voor leerbegeleiding. Voorbeelden hiervan zijn: aanreiken van leertips, werken met verbeterbladen en schema's, aanbrengen van strategieën voor het oplossen van vraagstukken, duidelijk aangeven van de verwachtingen bij toetsen en examens, de intensieve verbetering van leerlingennotities, taken en toetsen. Het cursusmateriaal is voldoende aanschouwelijk. Aan de samenhang kan nog gewerkt worden bv. door een inhoudstafel toe te voegen. Het elektronisch platform wordt door veel leraren leerondersteunend gebruikt.

² In elk leerjaar van de tweede graad:

- 1u chemie en 1u fysica in de studierichtingen Latijn en Economie met optie wetenschappen
- 1u wetenschappelijk werk chemie in de studierichting Wetenschappen

In het eerste leerjaar van de derde graad:

- 1u seminarie wetenschappen in de studierichting Wetenschappen-wiskunde

In het tweede leerjaar van de derde graad:

- 1u seminarie wetenschappen in de studierichtingen Latijn-wetenschappen en Economie-wetenschappen

In elk leerjaar van de derde graad:

- 1u chemie en 1u fysica in de studierichting Latijn-wiskunde

- De vakgroepwerking wordt vanuit het beleid sterk aangestuurd. Positief is de visietekst voor wetenschappen en het werken met jaarlijkse actiepunten. De leraren volgen regelmatig nascholing en werken nauw samen met de pedagogische begeleidingsdienst. Vorig jaar volgden de leraren nascholing rond activerende werkvormen. De toepassing hiervan tijdens de wetenschapslessen is in volle ontwikkeling.
- Zowel op het vlak van multimedia als demonstratiemateriaal zijn de lokalen voldoende uitgerust.
- De evaluatie sluit voldoende aan bij de leerinhouden. Er wordt echter onvoldoende onderscheid gemaakt tussen basisvorming en specifieke vorming. Dit zorgt in de tweede graad voor een te strenge attestering in de studierichtingen Latijn en Economie. Nadat het probleem werd vastgesteld tijdens de doorlichting, heeft de vakgroep onmiddellijk een doordacht plan tot bijsturing voorgelegd. Aangezien ze over voldoende beleidskracht bezit om dit uit te voeren, leidt het vastgestelde probleem niet tot een beperkt gunstig advies. Toetsen en examens vertonen voldoende variatie in vraagvormen en zijn gericht op de beoordeling van kennis, inzicht en toepassing. Naast kwaliteitsvolle aspecten zoals grafische of visuele ondersteuning bij vragen en het gebruik van tussentitels, bevat de evaluatie ook minder goede voorbeelden, bv. de beschrijving van leerlingenproeven vragen en examenvragen hergebruiken.

4.2 Studierichting Humane wetenschappen in de tweede en de derde graad ASO

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de tweede en de derde graad. De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenresultaten zijn van een behoorlijk niveau. De leraren hebben zicht op de resultaten in het vervolgonderwijs (universiteit en hoger onderwijs) van de afgestudeerden.
- De vakgroep vertaalde de gemeenschappelijke leerplangerichte visie naar duidelijke planningsdocumenten. Afspraken binnen de vakgroep worden gebundeld in een vakgroepwerkplan. Een overkoepelende leerlijn bewaakt de evenwichtige spreiding en de integratie van de diverse profielcomponenten. In de verschillende projecten worden de inhoudelijke en vaardigheidsgerelateerde leerlijnen van het vak verbonden met de vakoverschrijdende leerinhouden van heel wat vakken uit de basisvorming.
- De curriculumrealisatie wordt verdiept door de aandacht voor de onderzoekscompetentie binnen de pool. De cesuurdoelen worden beschreven voor de beide graden en een onderzoekscompetentieleerlijn werd uitgezet. Het verwerken (analyseren, selecteren, ordenen) en voorstellen van onderzoeksgegevens (schematisch, grafisch) zowel als het vergelijken van de onderzoeksresultaten met de onderzoeksvraag kregen in het verleden onvoldoende aandacht in de tweede graad. Hierdoor ontbrak DSET3 26 (cfr. gedragswetenschappen: leerplandoelstellingen 48, 49; cultuurwetenschappen: leerplandoelstellingen 37, 38) of onderzoeksgegevens onder begeleiding kunnen verwerken, interpreteren en besluiten formuleren. De nodige onderzoeksvaardigheden worden daardoor onvoldoende intensief aangeleerd en ingeoefend ter voorbereiding van de onderzoekscompetentie van de derde graad. De vakgroep is zich hiervan bewust en heeft het leertraject in de tweede graad bijgestuurd.
- De leraren begeleiden de leerlingen en doen beroep op hun verbale en sociale vaardigheden. De leerondersteuning is uitgebouwd met specifieke aandacht voor instromers en leerlingen die extra zorg nodig hebben. Door middel van remediëringssessies en remediëringstaken wordt het leerproces van instromende

³ Decretale specifieke eindterm

leerlingen en leerlingen met lage toetsscores, bijgestuurd. Tijdens de lessen komen diverse actieve werkvormen aan bod. De interactie tussen leerlingen en leraren verloopt gestuurd, spontaan en open met voldoende aandacht voor de leefwereld van de leerlingen. Leraren werken gedreven en wakkeren de interesse voor de studierichting aan. Leerlingen kunnen in de tweede graad nog meer zelfredzaam opgeleid worden door de nadruk op de leertechnieken (teksten ontsluiten, lesmateriaal voorbereiden, synthetiseren, planmatig werken, strategieën ontwikkelen, gebruik maken van hulpmiddelen zoals lay-out, mind map, staakwoorden) te leggen. De vakgroep heeft voldoende professionaliteit in huis om het leerproces te versterken. Meer aandacht van de leerlingen voor structuur en actualiteit biedt groeikansen om het leerrendement te verhogen.

- De vakafspraken bij aanvang van het schooljaar bevatten naast vormelijke afspraken over schriften, agenda, taken en toetsen aandacht voor de gewenste studiehouding van de leerlingen aansluitend bij het studieprofiel voor Humane wetenschappen.
- Naast een voldoende uitgerust vaklokaal beschikken de leraren over een tweede lokaal waar eveneens multimediamogelijkheden ter beschikking zijn. De lokalen bieden ruimte voor een activerende didactische benadering van het onderwijsleerproces. Interactieve werkvormen worden dan ook voluit ingezet.
- De vakgroep bewaakt de betrouwbaarheid en validiteit van de evaluatie. De evaluatie van eindtermen en leerplangerichte vaardigheden is gevarieerd. Er is een evenwichtige verhouding tussen kennis-, inzichts- en toepassingsvragen voor dagelijks werk en voor de proefwerken. Soms zijn de vragen gelinkt aan evaluatiecriteria, soms worden de eindtermen en/of leerplandoelstellingen vermeld. Naast de eerder klassieke evaluatievormen komen meerkeuzevragen, openboek en essay aan bod. De remediërvorstellingen worden vermeld in de leerlingenagenda. Er is aandacht voor de evaluatie van leerplangebonden attitudes. De eindevaluatie van de onderzoekscompetentie is transparant samengesteld uit proces- en productevaluatie. Tekorten voor het eindtotaal zijn occasioneel en de cijfers sporen doorgaans met deze van de vakken uit de basisvorming.
- De feedback naar en van leerlingen wordt benut voor interne reflectie.

4.3 Lichamelijke opvoeding in de eerste en derde graad

Voldoet

Vaststellingen

- Een groot aantal bewegingsgebonden⁴ en persoonsgebonden⁵ leerplandoelen wordt in voldoende mate gerealiseerd.
- In de eerste graad vertoont de leerplanrealisatie enkele belangrijke tekortkomingen. De bewegingsgebonden leerplandoelen i.v.m. zwemmen⁶ worden niet gerealiseerd. Er gaat onvoldoende aandacht naar de bewegingsdoelen i.v.m. werpen en stoten⁷ (atletiek) en klimmen⁸ (gymnastiek). De leerplandoelen i.v.m. dans en expressie krijgen een eenzijdige invulling. Deze leerplantekorten leiden niet tot een onvoldoende omdat de school nog dit schooljaar voorziet in bijstellingen (o.a. aanbod zwemmen).
- In de derde graad is de aandacht voor de leerplandoelen i.v.m. reanimatie, EHBO, houdings- en rugscholing⁹ tijdens de lessen bewegingsopvoeding gering.

⁴ Ontwikkelen van motorische competentie en van een gezonde en veilige levensstijl.

⁵ Ontwikkelen van een het zelfconcept en het sociaal functioneren.

⁶ Eindtermen 25 en 26.

⁷ Eindterm 12.

⁸ Eindterm 16.

⁹ Eindtermen 17, 18 en 19.

- Graadoverschrijdende leerlijnen voor een aantal bewegingsdisciplines ondersteunen de verticale samenhang.
- De persoonsgebonden leerplandoelen in verband met het ontwikkelen van zelfconcept en sociaal functioneren worden opgevolgd aan de hand van een SAM-schaal¹⁰. Dit instrument is identiek voor alle graden en beperkt zich tot het waarderen van attitudes. Hierdoor krijgt een aantal persoonsgebonden leerplandoelen¹¹ geen volwaardige invulling.
- Het aanbod sport in het complementaire gedeelte en de talrijke activiteiten i.v.m. gezondheidseducatie zijn waardevolle initiatieven. De vakgroep zorgt voorts voor een rijk en gevarieerd extracurriculair sport- en bewegingsaanbod. Dit draagt bij tot een verdieping en verruiming van het curriculum. Positief is ook dat leerlingen via de schoolsportraad betrokken worden bij de schoolsport.
- De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio-emotioneel) leerklimaat. De school opteert voor geslachtsgescheiden lesgroepen. Dit geeft vaak aanleiding tot samenzettingen en leidt in een aantal gevallen tot grote en kleine lesgroepen. Dergelijke ongelijkmatig samengestelde lesgroepen verzwakken de horizontale samenhang.
- Voor fysiek zwakke leerlingen bestaan schoolbrede afspraken i.v.m. de remediëring en evaluatie van bewegingsdoelen. Er bestaan geen vakafspraken i.v.m. talenbeleid. De leraren maken in de communicatie met leerlingen gebruik van het digitale leerplatform en leveren op die wijze een bijdrage aan ICT-integratie.
- Voor de leerlingenevaluatie bestaan schoolbrede afspraken i.v.m. de verhouding tussen bewegings- en persoonsdoelen. De attitude-evaluatie is voor alle graden identiek en onvoldoende representatief voor de beoordeling van de persoonsgebonden doelen. Voor de bewegingsgebonden leerinhouden ontbreken gezamenlijke afspraken i.v.m. evaluatie-inhouden, observatiepunten en evaluatiecriteria.
- De vakgroepwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid.
- De school beschikt over een goed uitgeruste sportinfrastructuur en voldoende leermiddelen om eigentijds en uitdagend bewegingsonderwijs aan te bieden.

4.4 Studierichting Lichamelijke opvoeding en sport in de tweede graad TSO

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie heeft betrekking op de vakken lichamelijke opvoeding en sport van bovengenoemde studierichting in de tweede graad.
- De studierichting is in opbouw. Dit schooljaar is het eerste leerjaar van de derde graad gestart. Daarnaast heeft de vakgroep de implementatie van het nieuwe leerplan aangevat.
- De meeste leerplandoelstellingen van het vak theorie van de lichamelijke opvoeding krijgen een gedegen invulling. Het leerplandoel i.v.m. het belang van een correcte houding aangeven, wordt echter niet behandeld. De leerinhouden i.v.m. reglementen worden onvoldoende geïntegreerd met de sportpractica aangeboden. Aan de aanbeveling van het leerplan om vakoverschrijdend te werken is nog geen gevolg gegeven.
- De realisatie van de bewegingsgebonden leerplandoelen in verband met het ontwikkelen van motorische competentie en gezondheid en veiligheid voldoet globaal.

¹⁰ Schaal voor attitudemeting.

¹¹ Eindtermen 31 en 33 in de 1ste graad; eindtermen 23 t.e.m. 25 in de 3de graad.

Voor de meeste sportdisciplines bestaan uitgewerkte leerlijnen. De curriculumtijd voor atletiek en zwemmen is beperkt en gecondenseerd tot één semester. Dit is een handicap voor leerlingen die zwak scoren voor bovengenoemde sportdisciplines.

- De persoonsgebonden leerplandoelen in verband met het ontwikkelen van zelfconcept en sociaal functioneren worden opgevolgd aan de hand van een SAM-schaal¹². Dit instrument is identiek voor alle graden en beperkt zich tot het waarderen van attitudes. Hierdoor krijgt een aantal persoonsgebonden leerplandoelen¹³ geen volwaardige invulling.
- De school heeft de aanbeveling van het leerplan om een geïntegreerde werkperiode te organiseren, nog niet gerealiseerd. Er bestaan wel plannen hiervoor.
- De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (leer)klimaat. Er is een goed contact tussen leraren en leerlingen.
- Voor bepaalde sportdisciplines is het sportprestatieniveau bescheiden. Remediëring gebeurt leraargebonden en is niet structureel voorzien. Voor instromende leerlingen worden geen adviesproeven voorzien.
- In de sportpractica worden zowel leraar- als leerlinggestuurde werkvormen gehanteerd. ICT wordt geïntegreerd in het leerproces. Leraren en leerlingen maken gebruik van het digitale leerplatform. Vakafspraken in verband met talenbeleid ontbreken.
- De proefwerken van het sporttheoretisch vak zijn zorgvuldig opgesteld. De proefwerkvragen zijn voorzien van een puntentelling per vraag zodat de leerlingen voldoende zicht krijgen op de belangrijkheid van de leerplandoelen/-inhouden en op het tot stand komen van de beoordeling. De proefwerkvragen peilen hoofdzakelijk naar het beheersingsniveau kennis. De representativiteit van de proefwerkvragen is zwak omdat de beheersingsniveaus inzicht en toepassing onvoldoende bevraagd worden.
- De evaluatie van bewegingsgebonden doelen krijgt een leraargebonden invulling. Elke leraar bepaalt afzonderlijk de evaluatie-inhouden, de observatiepunten en de evaluatiecriteria voor de onderscheiden sportdisciplines. De vakgroep beschikt voor de sportpractica over algemene deliberatiecriteria (evaluatiesleutels). De evaluatie van de persoonsdoelen dient verder uitgewerkt te worden. Positief is dat leerlingen betrokken worden bij de evaluatie van hun leerproces (zelf- en partnerevaluatie).
- De school beschikt over voldoende en aangepaste indoorsportinfrastructuur. Voor atletiek en zwemmen wijkt zij uit naar de goed uitgeruste stedelijke sportinfrastructuur. De organisatie van de verplaatsing is niet optimaal zodat veel curriculumtijd verloren gaat. De sporttheoretische lessen vinden plaats in een lokaal dat de identiteit van de studierichting onvoldoende weerspiegelt. Projectiemateriaal, digitaal beeldmateriaal en naslagwerken ontbreken. De leermiddelen voor de sportpractica volstaan.

4.5 Muzikale opvoeding

Voldoet

Vaststellingen

- De inzet vanuit het muziekonderwijs bij de projecten/initiatieven waarbij muziek een voorname plaats is waardevol. Dit draagt zeer bij tot de kwaliteitsvolle invulling van de brede en harmonische vorming op schoolniveau.
- De school kiest voor permanente evaluatie. In het licht van de leerplanrealisatie is deze keuze interessant. De toetsen zijn zorgvuldig qua opmaak. De relevantie van de

¹² Schaal voor attitudemeting.

¹³ Eindtermen 24 en 25.

vragen t.a.v. de leerdoelen/leerinhouden is niet altijd optimaal. Bij schriftelijke evaluaties kunnen best nog meer vragen vanuit 'klinkende muziek' vertrekken.

- Uit documentenstudie, lesobservaties en gesprekken blijkt dat het geboden muziekonderwijs vooral vanuit het leerboek en veel minder vanuit het leerplan vertrekt. Dit heeft als resultaat dat een aantal leerdoelen en leerinhouden beperkt worden behandeld, in het bijzonder de leerdoelen m.b.t. de muziekpraxis (vocaal en instrumentaal musiceren, improviseren, ontwerpen van muziek).
- Het resultaat/niveau van de vocale praxis is laag. Dit komt door het gemis aan een interessante lieddidactiek met aandacht voor foutenanalyse en adequaat remediëren. Zowel het voorzingen als het begeleiden op klavier mist de nodige voorstudie.
- De muziekpraxis verstevigen door het uitwerken van interessante leerlijnen, t.t.z. sterker geënt op de verschillende doelgroepen en met ruime aandacht voor de verschillende beginsituaties. Een meer vitale invulling van het 'muziek doen' zal het reëel gevaar van een te cognitieve benadering/ invulling van het geboden muziekonderwijs wegwerken. Het dynamiseren van 'muziek doen' kan bijdragen tot muziekonderwijs met focus op begeestering, beleving en plezier bij het omgaan met muziek.
- De leerbegeleiding verdient versteviging, ondermeer door een revisie van sommige cursussen met daarbij expliciet aandacht voor leren leren. Voorts kan de leerbegeleiding versterkt worden door meer aandacht voor differentiatie t.a.v. de verschillende lesgroepen alsook t.a.v. leerlingen die les volgen in het deeltijds kunstonderwijs.
- De reflectie over het geboden muziekonderwijs verhogen, en dit zowel via individuele als collectieve studie van de vigerende leerplannen. Dit laatste kan ondermeer door een volwaardige uitbouw van een vakgroep op niveau van de scholengemeenschap. Bij gebrek aan sturing, degelijke planning en agenda zijn de opbrengsten van de huidige/occasionele samenkomsten te beperkt. Het geheel dient omgebogen tot een interessant platform en forum bij uitstek voor verdiepende leerplanstudie.
- Inzake het aanzwengelen van de reflectie over het muziekonderwijs is het op schoolniveau aangewezen om uitdrukkelijk te participeren aan de vakgroep van andere expressievakken. Dit houdt de unieke kans in voor het maken van een interessante transfer/inkleuring naar en van het muziekonderwijs op school.
- Het huidig lokaal mist het uitnodigend karakter voor vitaal muziekonderwijs. Het gebruik van hetzelfde lokaal voor plastische opvoeding is niet interessant – ook niet voor plastische opvoeding - en belet de uitbouw van volwaardige vaklokalen voor kunsteducatie. De huidige inrichting van het lokaal bemoeilijkt een dynamische invulling van de muziekpraxis.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.1.1 Personeelsorganisatie

5.1.2 Evaluatiesysteem

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- Het nascholingsbeleid kadert binnen een heldere visie op nascholing en is verankerd aan verschillende schoolbetrokken domeinen. Per schooljaar worden daarbij een aantal focussen gelegd. Deze vormen de rode draden binnen het nascholingsplan.
- Het nascholingsbeleid is behoorlijk gekoppeld aan het personeelsbeleid. De schoolleiding trekt bewust deze kaart omwille van het jong personeelsbestand, maar evenzeer als stimulus bij het groeien in gelijkgerichtheid qua professionalisering.
- Professionalisering vormt een vast item binnen de functioneringsgesprekken. Zo wordt gepeild naar vragen, wensen en verwachtingen inzake vakgerichte- en/of algemeen pedagogische nascholing. De school bewaakt via dezelfde gesprekken ook de participatie aan nascholing. De school zoekt naar meetmogelijkheden inzake de opbrengsten van de gevolgde nascholing.
- Nazicht van overzichten terzake leert dat de participatie aan nascholing goed gespreid is over de verschillende vakken, studierichtingen en onderwijsvormen. Zowel de schoolleiding als het lerarenteam volgen ook vorming rond brede onderwijsthema's zoals bijv. rapporteren en omgaan met leerstoornissen.
- De informatiestroom over mogelijkheden tot professionalisering verloopt gestructureerd en ook de scholengemeenschap biedt heel wat mogelijkheden tot nascholing aan. De school heeft duidelijke procedures uitgewerkt voor zowel het aanvragen als het evalueren van de nascholing.
- De schoolleiding ziet de vakgroep als een belangrijk platform voor professionalisering. Een en ander is vastgelegd in de ontwikkelde visieteksten door de vakgroepen. De vakgroepen komen regelmatig samen en er zijn een aantal opgelegde agendapunten. Alle vakgroepen beschikken over een vakgroepwerkplan. Het niveau/de kwaliteit van deze fora m.b.t. de professionalisering vertoont aanzienlijke verschillen.
- De school heeft een degelijke aanvangsbegeleiding uitgewerkt. Deze loopt over twee schooljaren. Deze begeleiding wordt door de nieuwe leraren geapprecieerd. Door gezamenlijke reflectie en evaluatie wordt deze aanvangsbegeleiding ook aangepast en bijgestuurd.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- Het evaluatiebeleid is een dynamisch gegeven en het resultaat van heel wat overleg. Via verschillende documenten en nota's worden de leraren aangezet om werk te maken van een kwaliteitsvolle evaluatie.
- De evaluatiepraktijk krijgt voor een aantal vakken een leraargebonden invulling.
- Recent is werk gemaakt om de evaluatie uitdrukkelijker te koppelen aan de leerplanrealisatie. Zowel een aantal individuele leraren als vakgroepen concretiseren dit initiatief door opname van de eindtermen/leerplandoelen bij de proefwerkvragen. Uiteraard is het op dit ogenblik te vroeg om het rendement van dit proces te meten. Het biedt in elk geval interessante perspectieven om toezicht te houden op een evenwichtige leerplanrealisatie.
- Documentenstudie leert dat de koppeling leerbegeleiding – evaluatie aanzienlijke leraar- en vakgebonden verschillen vertoont.
- Hoewel de schoolleiding aanzetten geeft tot het opnemen en inbouwen van nieuwe evaluatievormen, hanteren de leraren deze evalueermogelijkheden vooralsnog beperkt. De zin voor creativiteit, die bij sommige leraren uitdrukkelijk aanwezig is, kan verbreed worden.
- Er zijn duidelijke richtlijnen over de inhoud van het dagelijks werk. Daarbij gaat aandacht naar het verzelfstandigingsproces zodat leerlingen geleidelijk aan getraind worden in het verwerven van grotere leerstofgehelen.
- Met ingang van het schooljaar 2010-2011 heeft de school een attituderapport ingevoerd. Als resultaat van collectief overleg staan 4 attitude-items in de focus: afspraken, orde, houding en taal. De opname van dit laatste item kadert binnen het taalbeleid. Voor de attitudebeoordeling van elke individuele leerling is een helder systeem uitgewerkt.
- De begeleidende klassenraad hanteert duidelijke criteria en deze zijn het resultaat van behoorlijk overleg. Zo zijn er duidelijke instructies opgesteld m.b.t. het remediëren. De verslaglegging/registratie van de begeleidende klassenraden zit verankerd binnen het leerlingvolgsysteem.
- De evaluatie van de GIP is een dynamisch gegeven, onder meer vanuit gerichte nascholing. De focus ligt op procesevaluatie waarvoor men een vierpuntschaal hanteert.
- De wettelijke bepalingen m.b.t. de delibererende klassenraad worden grotendeels nageleefd. De school hanteert duidelijke deliberatiecriteria en de schoolleiding besteedt

ruime aandacht aan de communicatie met het lerarenteam over deliberatiesleutels en remediëringsprocessen.

5.7.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Vaststellingen

- De schoolleiding heeft onder meer door het aanbieden van specifieke vorming werk gemaakt om het schriftelijk rapporteren te verstevigen. De rapportage zit daardoor vanaf het schooljaar 2009-2010 in een interessant ontwikkelingsproces. Voordien was het rapport overwegend een opsomming van cijfers.
- De kwaliteit (inhoud/helderheid van de boodschap) van de tot nu toe beperkte schriftelijke rapportage vertoont leraargebonden verschillen en de aandacht voor het noteren van remediëring is vooralsnog beperkt. De recente nascholing m.b.t. het rapporteren wil dit gegeven versterken.
- Voor het noteren van leerlingenresultaten hanteert de school een digitaal registratiepakket dat goed is geïmplementeerd. De school stimuleert daarbij de ouders om deze informatie te raadplegen en meet geregeld het aantal bezoekers van dit digitaal platform. De school heeft daarover voor de ouders ook infosessies ingericht.
- Het geheel van de rapportage zit verankerd in het digitaal leerlingvolgsysteem en met ingang van het schooljaar 2010-2011 heeft de school een attituderapport ingevoerd (cfr. supra).
- De school koppelt de rapportage aan contactmomenten voor ouders om zo de leervorderingen, leerresultaten en attitudes van hun kinderen toe te lichten. De opkomst van de ouders bij deze contactmomenten is ruim.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Het leiderschap is gekenmerkt door een vitale en duidelijke sturing met oog voor participatie en communicatie.
- De visieontwikkeling krijgt invulling vanuit duidelijke beleidskeuzes. Daarover is er ook communicatie op het niveau van de scholengemeenschap.
- De besluitvorming is transparant en veelal het resultaat van talrijke gesprekken binnen de talrijke overlegorganen.
- De kwaliteitszorg is aanwezig. Het is aangewezen om het tempo bij de beleidsvoering goed te bewaken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het beleidsvoerend vermogen.
- De aansturing van de vakgroepen.
- De degelijke uitbouw van de functioneringsgesprekken.
- De aandacht voor de rapporteringspraktijk.
- Het ICT-beleid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het beleidsvoerend vermogen.
- De ruime aandacht voor participatie.
- De degelijke uitbouw van de functioneringsgesprekken.
- De aandacht voor de rapporteringspraktijk.
- Het ICT-beleid.
- De kwaliteitsvolle invulling van de brede en harmonische vorming.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie door de vakgroepen laten bewaken.
- De evaluatiepraktijk optimaliseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het tempo van de beleidsvoering bewaken.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Gino Malfait

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Isabelle Truyen